

Portorož – 19. in 20. november 2018

Vprašanja in odgovori direktorjev/ravnateljev

1. VPRAŠANJE

Moje vprašanje se nanaša na višino cene vzgojnega programa (»glavarine«) za področje samostojnih dijaških domov. V zadnjem letu so se plače zaposlenih v javnem sektorju upravičeno popravljale, v decembru 2018 pričakujemo porast stroškov dela zaradi odprave interventnih predpisov iz preteklosti (mnogi zaposleni v skupini J bodo napredovali za 2 PR, saj že vrsto let napredovati niso mogli). Tik pred dogovorom z vlado so tudi sindikati - realno je pričakovati porast stroškov dela tudi iz tega naslova. V dijaških domovih za plače zaposlenih v kuhinji sredstva zagotavljamo iz mesečnih oskrbnin, ki pa so breme staršev. Konstantno dvigovanje oskrbnine pomeni avtomatično manjši interes za vpis v DD česar si nikakor ne želimo.

Zanima me, kdaj se bo naredil ponovni izračun pri metodologiji določitve cene za vzgojni program (»glavarina«) in kolikšno korekturo navzgor lahko pričakujemo? Mnogi zavodi se srečujemo z bistveno večjimi materialnimi stroški kot jih metodologija predvideva, saj so stavbe v katerih izvajamo program stare, stroški dela pa kot rečeno bodo šli bistveno gor. Pričakujemo korekcijo tako pri stroških dela, kjer je evidentno, da bodo povišanja; nujno pa bi potrebovali korekcijo navzgor tudi pri materialnih stroških.

ODGOVOR

Nov izračun cene izobraževalnih programov in vzgojnega programa določimo za vsako proračunsko leto posebej in tudi letošnje leto bo tako. Ministrstvo bo, takoj ko bo sklenjen dogovor s sindikati, pristopilo k spremembi pravilnika, ki določa izračun cene izobraževalnih programov in vzgojnega programa, saj glede na potek pogajanj pričakujemo, da bo prišlo do dviga nekaterih plačnih razredov. Sicer pa cene programov redno sledijo sproščanju varčevalnih ukrepov (višji regres, premije za KAD). Tudi materialne stroške smo v letu 2018 nekoliko povečali. Konkretnega odgovora, za koliko in kdaj se bodo cene programov in vzgojnega programa v letu 2019 povišale, žal v tem trenutku še ne moremo napovedati, ker pogajanja s sindikati še potekajo.

2. VPRAŠANJE

Mojca Tomažin, direktorica/ravnateljica Ekonomske in trgovske šole Brežice:

Ali nameravate reševati problematiko (po posameznih delih oz. regijah) neenakomerne ponudbe srednješolskih programov, zaradi katere imamo v Posavju (obmejna regija!) rekorden odliv srednješolcev, z vsemi neugodnimi posledicami?

ODGOVOR

Drži podatek, da je šola ministrstvu že večkrat posredovala predlog za razmestitev izobraževalnih programov **Bolničar – negovalec in Zdravstvena nega** med drugim z argumentom, da so edina regija z bolnico, ki teh programov ne izvaja. Glavni razlog za razmestitev programov pa navajajo velik odliv dijakov v sosednje regije in nezanimiv nabor programov, ki jih šola ponuja.

Programov s področja zdravstva šoli do sedaj nismo potrdili, saj nas Zbornica zdravstvene in babiške nege ter Ministrstvo za zdravje med drugim že nekaj let opozarjata, da je že obstoječi obseg razpisanih mest na področju zdravstva prevelik in bi ga bilo treba zmanjšati. Lani sicer zbornica ni več nasprotovala vsakoletnemu obsegu mest, ostro pa je nasprotovala širjenju obsega. Opozarjajo na

jasno izražene pomisleke o obsegu izobraževanj zaradi velikega števila dijakov in tudi študentov v kliničnih okoljih, ki povzročajo preobremenjenost pacientov, pa tudi zaposlenih. To utemeljujejo s pomanjkanjem ustreznega kliničnega okolja za izvajanje kvalitetnega izobraževalnega programa. Obe omenjeni instituciji pa sta posebej tudi izpostavili, da ne podpirata predloga razmeščanja novih programov s področja zdravstva na Ekonomsko in trgovsko šolo Brežice, saj ne podpirata pobud o uvajanju novih srednješolskih programov s področja zdravstva, še posebej na šolah, kjer tovrstnih ali sorodnih programov niso doslej izvajali. Poleg tega pa je na trgu skoraj 800 brezposelnih samo s srednjo strokovno izobrazbo s področja zdravstva.

Ekonomsko in trgovsko šola Brežice nam je predlog za razmestitev teh dveh programov ponovno posredovala tudi za razpis novincev za prihodnje šolsko leto 2019/2020, hkrati pa smo prejeli tudi že mnenje Zbornice zdravstvene in babiške nege, kjer ostro zavračajo predlog šole. Mnenje zbornice prilagamo.

Poleg tega pa velja tudi omeniti, da med resorji potekajo tudi pogovori, kako spremeniti izobraževalni program s področja zdravstva, da bomo zadostili evropskim direktivam. Dogovori potekajo v smeri, da se programa spremenita in začneta izobraževati bolj v smeri gerontologije oziroma varstva in skrbi za starejše.

Zavedamo se dejstva, da se je število dijakov Ekonomske in trgovske šole Brežice v zadnjih letih precej zmanjšalo, vendar pa se z upadanjem vpisne generacije sooča večina šol v državi. Dejstvo namreč je, da se je v zadnjih dvajsetih letih število dijakov zmanjšalo za dobrih 30 %, zato se je na posameznih šolah število oddelkov programov, ki jih šole izvajajo, nekoliko zmanjšalo oziroma so šole oblikovale oddelke, ki niso bili normativno zapolnjeni. To še posebej velja za šole zunaj večjih centrov.

Tudi podatki o številu novincev v srednjih šolah kažejo na to, da se je ta delež zmanjšal za slabih 30 %. V šolsko leto 2003/2004 se je namreč v srednje šole vpisalo 27.909 dijakov novincev, v lansko šolsko leto 2017/2018 20.167, v tekoče šolsko leto pa že manj kot 20.000 novincev, kar pomeni, da se je delež novincev zmanjšal za skoraj tretjino.

Na ministrstvu se dobro zavedamo, da število dijakov pada iz generacije v generacijo, vendar trdno stojimo za tem, da ne bo nobena šola zaprla vrata, zato želimo, da s posameznimi ukrepi, kot so na primer dodatno financiranje, reorganizacija in razmeščanje nekaterih novih, vendar ustreznih izobraževalnih programov, ki bi jih šole lahko strokovno in kakovostno izvajale in obstaja povpraševanje na trgu dela, ohranjamo šole, ki jih je v zadnjih letih najbolj prizadel upad vpisne generacije. Finančna vzdržnost delovanja posamezne šole je seveda pomembna, vsekakor pa se zavedamo tudi dejstva, da so šole pomembne institucije posameznih krajev, zato so naporji ministrstva usmerjeni v reševanje problematike manjših šol, ki se večinoma nahajajo izven večjih mestnih središč, na demografsko ogroženih, obmejnih območjih, kjer v bližini ni drugih šol. Gre za območja tudi z nekoliko slabšimi ekonomskimi kazalci. Ker so te šole izjemnega pomena za kraj in tamkajšnje prebivalce, jih poskušamo finančno stabilizirati in jih dofinancirati, kjer je to potrebno. Ocenjujemo pa, da gre to za začasni ukrep, saj menimo, da se bo v prihodnjih letih, ko se bo v srednje šole začelo vpisovati zopet več kandidatov, situacija bistveno spremenila. Naslednje šolsko leto 2019/2020 v srednjih šolah pričakujemo za 600 kandidatov več kot lani, v Posavski regiji letos zaključuje osnovno šolo 82 kandidatov več kot lani.

Omeniti velja tudi to, da je ministrstvo Posavski regiji v zadnjih treh letih na novo razmestilo tri izobraževalne programe, in sicer, program Predšolska vzgoja prav na Ekonomski in trgovski šoli Brežice, program Strojni mehanik na Šolskem centru Krško – Sevnica ter program Gimnazija – športni oddelek na Gimnaziji Brežice.

Kljub vsemu pa velja omeniti tudi trend, ki ga v zadnjih letih zaznavamo med mladimi, in sicer, da se jim zdi obiskovanje srednje šole v večjih mestih bistveno bolj privlačno, pa čeprav se morda isti

program izvaja v njegovem domačem kraju. Dejstvo je, da je veliko staršev dnevnih migrantov, ki se vsak dan v službo vozijo iz manjših krajev v večje kraje, z njimi pa potem tudi njihovi otroci, drži pa tudi, da je k večji migraciji dijakov prispeval tudi subvencioniran prevoz. Dijakom je zato srednješolsko izobraževanje v večjih mestih privlačnejše, nekateri med njimi pa se že želijo tudi osamosvojiti.

+ Priloga1

3. VPRAŠANJE

Saša Hiti, ravnateljica Srednje frizerske šole Ljubljana:

Na srednjih šolah imamo vedno več dijakov s posebnimi potrebami. Konkretno na naši šoli je vedno več dijakov z uradno diagnosticiranimi čustvenimi težavami, dijaki, ki so na antidepresivih, so v stanovanjskih skupnostih zaradi zelo težkih družinskih situacij in podobno.

Soočamo se torej z vedno večjimi izzivi, za katere učitelji niso usposobljeni kot predmetni učitelji niti kot razredniki.

Kakšna je vizija MIZŠ v tem pogledu? Kakšno podporo nam lahko nudijo saj enodnevna usposabljanja tega ne morejo zaobjeti? Je možna sistemizacija dodatnega recimo specilanega pedagoga ali drugega strokovnjaka, ki bi nas lahko opolnomočil in nam pomagal pri našem delu.

ODGOVOR

V Sloveniji se z otroki s čustvenimi in vedenjskimi motnjami največ ukvarjajo vzgojni zavodi, kjer poteka dveletni pilotni projekt celostne obravnave otrok s čustvenimi in vedenjskimi motnjami. Ker vemo, da ima veliko otrok in mladostnikov danes čustvene in vedenjske težave in so vključeni v redno srednješolsko izobraževanje, smo v projektu poleg razvijanja novih metod in oblik dela v samih zavodih posebno pozornost namenili preventivni dejavnosti. Vzporedno s projektom pripravljamo predlog novega zakona, ki bo urejal področje delovanja vzgojnih zavodov, v katerem so opredeljene tudi naloge, vezane na pomoč mladostnikom v šoli. Šola se bo tako lahko za pomoč obrnila na enega izmed strokovnih centrov, od koder bodo strokovnjaki prišli na šolo, svetovali in usposabljali strokovne delavce za delo s posameznim mladostnikom glede na njegove težave ter pomagali tudi mladostniku. V okviru projekta imajo vzgojni zavodi že nekaj pristojnosti in možnosti delovanja kot strokovni centri, zato se lahko že v tem času obrnete na nosilce projekta, to so: Mladinski dom Jarše, Vzgojni zavod Planina in Mladinski dom Maribor.

Poleg tega teče tudi projekt Z roko v roki pomoč, ki je namenjen izobraževanju strokovnih delavcev za delo s konkretnim otrokom s posebnimi potrebami. V zvezi s tem se za brezplačna izobraževanja lahko šole obrnete na Center Iris, ki je nosilec projekta.

Na ministrstvu ugotavljamo, da bi tudi druge skupine otrok s posebnimi potrebami potrebovale pomoč, ki se zdaj rešuje z začasnimi spremljevalci, ki pa lahko nudijo le fizično pomoč. Mladostnik potrebuje osebo, ki je v času pouka ob njem, ki mu lahko zaupa, mu daje občutek varnosti. Na ta način veliko lažje funkcionirajo predvsem otroci z avtističnimi motnjami, otroci s čustvenimi in vedenjskimi motnjami, dolgotrajno bolni otroci in otroci, ki imajo več motenj.

V letu 2017/18 smo preko javnega razpisa s sredstvi evropske kohezijske politike zagotovili 200 projektnih delovnih mest asistenta za pomoč pri delu z otroki in mladostniki s posebnimi potrebami.

Šlo je za odgovor na to, da so vsebine na posameznih področjih dela z otroki in mladostniki s posebnimi potrebami bistveno drugačne od tistih za otroke in mladostnike, ki nimajo posebnih potreb, saj je potrebno vzgojo in izobraževanje prilagoditi specifičnim lastnostim posameznih skupin otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, kot tudi posebnostim posameznih vzgojno-izobraževalnih programov in vzgojno izobraževalnih zavodov, kjer se ti programi izvajajo.

Asistent otroku s posebnimi potrebami ni bil strokovni delavec, vendar se je vključeval v vse procese in delovne naloge, povezane z otrokom s posebnimi potrebami, da se je zagotovila kakovostna, razvojno-procesna in predvsem celostna obravnava otroka.

O projektu in nalogah so vrtci in šole poročali v trimesečnih obdobjih. MIZŠ pripravlja izhodišča za sistemsko ureditev dela asistenta, pomočnika ali kakorkoli ga bomo poimenovali. Vsekakor je bil velik odziv vrtcev in šol na omenjeni razpis dober pokazatelj, da otroci s posebnimi potrebami in z njimi vrtci in šole ne potrebujejo več le fizične pomoči, temveč pomočnike z nekaterimi dodatnimi znanji. Na MIZŠ zato že deluje delovna skupina, ki bo pripravila izhodišča za novo opredelitev del in nalog obeh delovnih mest.

4. VPRAŠANJE

V katerem stebru naj ravnatelj vrednotimo delo učiteljev v okviru poklicne mature (SSI) /zaključnega izpita (PTI)?

Pojasnilo:

Količina in zahtevnost dela v 4. izpitni enoti (predvsem tam, kjer je potrebno in zaželen narediti projekte npr. SSI računalniški tehniki, tehniki mehatronike) je velika?

Število ur na kandidata je mimogrede pri vsakem projektu preseгла 15 ur na kandidata (napovedi in meritve bodo pokazale preobremenitve – ni možna izravnava ur, temveč zagotovo presežki le teh).

ODGOVOR

Ministrstvo in sindikat še nista uskladila odgovora na to vprašanje, opredelila sta se le da nadzor učitelja pri maturi (poklicni in splošni) sodi v III. steber.